

Nimi:

VASTAA JOKAISEEN TEHTÄVÄÄN!

MAOL/LIITE/taulukot.com JA LASKIN ON SALLITTU ELLEI TOISIN MAINITTU!

TARKISTA TEHTÄVÄT TESTIN JÄLKEEN JA ANNA PISTEESI RUUTUUN!

Ratkaise tehtävät 1 ja 2 ilman teknisiä apuvälineitä!

1. a) Onko väite A–D oikein vai väärin? (2p)

A Epäoleellinen integraali tarkoittaa integraalia, jonka arvo on nolla. oikein/väärin

B Epäoleellinen integraali tarkoittaa määrätyn integraalin raja-arvoa. oikein/väärin

C Tiheysfunktiolle f pätee $\int_{-\infty}^{\infty} f(x) dx = 1$. oikein/väärin

D Epäjatkuva funktio ei voi olla minkään satunnaismuuttujan tiheysfunktio. oikein/väärin

b) Laske välivaiheineen. (6p)

i)

$$\int_1^{\infty} \frac{3}{x^4} dx$$

ii)

$$\int_0^3 \frac{1}{\sqrt{x}} dx$$

iii)

$$\int_{-\infty}^1 \frac{e^x}{5} dx$$

c) Määritä (välivaiheet näkyviin)

(4p)

$$\int \ln(3x - 2) dx.$$

Vihje: Kaksi eri integroimismenetelmää, ensin muuttujanvaihto ja sitten osittaisintegrointi.

/12

2. a) Millä vakion a arvolla funktio

$$f(x) = \begin{cases} ax^2, & \text{kun } -1 \leq x \leq 1 \\ 0, & \text{muulloin} \end{cases}$$

on erään satunnaismuuttujan $\underline{x}$ tiheysfunktio?

b) Laske todennäköisyys $P(\underline{x} < \frac{2}{3})$.

c) Millä vakion c arvolla $P(\underline{x} > c) = \frac{1}{3}$?

jatka toiselle puolelle

Tehtävästä 3 alkaen tekniset apuvälineet ovat sallittuja!

3. a) Huoneen lattia on neliö, jonka sivujen pituus on 4,0 metriä. Lattialta etsitään pudonnutta helmeä. Olkoon satunnaismuuttuja X helmen etäisyys lähimmästä seinästä. (12p)

i) Määritä kertymäfunktio F todennäköisyyden $P(X \leq x) = F(x)$ avulla ja $P(X \leq 0,5)$.

Ohje: Mieti minkäkokoinen on alue kun ollaan x metriä seinästä ja sen osuus koko alueesta (eli geometrinen todennäköisyys). Muuttuja x kuvaa siis etäisyyttä lähimmästä seinästä, eli $P(X \leq x) = F(x) = 0$, kun $x < 0$. Eli yhtään todennäköisyyttä ei ole kertynyt, kun helmen etäisyys seinästä on jotain negatiivista, OK. Vastaavasti, kun muuttuja $x > 2$, niin $P(X > 2) = 1 - P(X < 2) = 1 - F(2) = 0$, eli $F(2) = 1$. Siis kaikki todennäköisyys on jo kertynyt kohtaan $x = 2$ saakka!

ii) Määritä tiheysfunktio f . Jos F tunnetaan ja $F(x) = \int_{-\infty}^x f(t) dt$, niin f saadaan F :stä ...imalla.

iii) Piirrä F :n ja f :n kuvaajat.

iv) Määritä satunnaismuuttujan X odotusarvo $\mathbb{E}(X)$. ($\mathbb{E}$ = Expected value)

4. a) Määritä funktion $f(x) = xe^{-x^2}$ kuvaajan ja x -akselin rajaaman alueen pinta-ala. Määritä tämän alueen pyöräyttäessä x -akselin ympäri syntyvän kappaleen tilavuus (laskin). (6p)

b) Funktio

(6p)

$$f: f(x) = \begin{cases} e^x, & \text{kun } x \leq -\ln 2 \\ \frac{1}{10}, & \text{kun } -\ln 2 < x \leq \ln 2 \\ 0.722741127776 \cdot e^{-x}, & \text{kun } \ln 2 < x \end{cases}$$

on erään satunnaismuuttujan X tiheysfunktio. Määritä kertymäfunktio F ja laske $P(X > 0)$. Määritä lisäksi odotusarvo $\mathbb{E}(X)$ ja keskihajonta $\mathbb{D}(X)$ varianssin $\mathbb{D}^2(X)$ kautta.

/12

/48
